

رهبری امام خمینی (ره) مبتنی بر پیش فرضهای ولایت فقیه؛ تأکید بر ادای تکلیف

مهندسی نظام ارزشی در جامعه ایران به دست امام خمینی (ره) و ایجاد تحول درونی در آحاد مردم و طرح هویت دینی از سوی ایشان، وی را به عنوان رهبری لایق و مدیر دلسوز و خلاق برای جامعه دینی مطرح ساخت.

الگوی رهبری امام (ره)؛

رهبری امام خمینی (ره) مبتنی بر پیش فرضهای ولایت فقیه؛ تأکید بر ادای تکلیف خبرگزاری مهر-مهندسی نظام ارزشی در جامعه ایران به دست امام خمینی (ره) و ایجاد تحول درونی در آحاد مردم و طرح هویت دینی از سوی ایشان، وی را به عنوان رهبری لایق و مدیر دلسوز و خلاق برای جامعه دینی مطرح ساخت. رهبری که مدیریت و رهبری او از آبخور گزاره های اسلامی نشأت می گرفت. از مباحث پیشین استفاده می شود که رهبری امام خمینی (ره) مبتنی بر پیش فرض های ولایت فقیه است. در این رویکرد، مکتب جهانی اسلام، دربرگیرنده مأموریت های مربوط به معنویت و حکومت بوده و پیامبر اسلام (ص) به عنوان ایدئولوگ این مکتب، پاسخگوی مسائل معنوی و حکومتی و عمل کننده به وظایف مربوط به این مأموریت هاست.

پس از پیامبر اکرم (ص) ائمه اطهار (ع) عهده دار این وظایف بوده اند و چنان که از گفتار امام خمینی (ره) نیز استفاده می شود، در زمان غیبت، دانشمندان اسلامی که از دانش دینی و عدالت برخوردار باشند، وظایف یادشده را باید تحقق بخشند و به آنها جامعه عمل ببوشانند. همین وظیفه خطیر و تکلیف الهی است که امام خمینی (ره) را بر آن داشت که در راستای تحقق وظایف شرعی، رهبری و مدیریت جامعه اسلام را به دست گیرد و سبکی جدید از مدیریت و رهبری ارائه دهد. امام خمینی (ره) به دلیل نگرش جامع، عمیق و نظام واره ای که به مکتب حیات بخش اسلام داشت، به خوبی توانست با به کارگیری تعالیم، احکام و ارزش های دینی در عرصه مدیریت و رهبری و استفاده بجا به هنگام از آنها، نمونه موفق و اثر بخشی از توانمندی دینی در اداره ابعاد حیات بشری را ارائه دهد و به نمایش گذارد. استخراج و تعیین گزاره هایی که پشتوانه و معیار سیاستگذاری ها و موضع گیری های ایشان بوده است و نیز شرح و بیان مستندات تشریحی آنها می تواند تحلیلی از پایه های یک نظام جامع اسلامی را از دیدگاه یک فقیه توانا و یک اسلام شناس سیاستمدار، مدیر و نکته سنج به دست دهد.

ادای تکلیف؛ اصل مهمی است که آن رهبر فقید همواره بر آن تأکید می ورزید و به یقین اقدام ایشان در تشکیل حکومت و به دست گرفتن رهبری جامعه از سرچشمه آن اصل مدد می گرفت.

امام خمینی (ره) رهبر و مدیر بی نظیر بود که با توجه به پیش فرض های علمی مربوط به ولایت فقیه و نیز به کارگیری اصل ادای تکلیف؛ در حوزه رهبری اجتماعی گام نهاد. در رویکرد بنیانگذار جمهوری اسلامی، بر محوریت و اصالت تکلیف، تأکید می شود، و رسیدن یا نرسیدن به نتیجه تأثیری در ادای تکلیف ندارد. بدین معنا که انسان باید در هر حال بر مدار تکلیف عمل نماید، خواه به نتیجه نائل شود یا نشود. هیچ گاه علم مکلف به عدم حصول نتیجه ظاهری، رافع تکلیف نیست.

ایشان در زمینه عمل به تکلیف، بدون توجه به نتیجه می فرماید: همه ما مأمور به تکلیف و وظیفه ایم نه مأمور به نتیجه؛

افزون بر تکلیف گرایی امام خمینی (ره) در حوزه اجرا، رفتار و سلوک آن رهبر الهی نیز ریشه در وحی داشت و از هویت دینی برخوردار بود. بدین سان تار و پود شخصیت وی از گزاره های اسلامی سیراب شده و از این طریق، شاکله رفتاری او نضج یافته بود. از این رو، آن مرد خدا، حاکمیت الهی را در وجود خود و در جامعه پذیرفته و رفتارهای فردی و اجتماعی اش، بر اساس آرمان ها و هدف های دینی شکل گرفته بود.

بر این اساس، ایشان با توجه به ثمر های دینی، هویت دینی و ارزشی را در مدیریت جهانی مطرح ساخت و در برخورد با دیگران، آن را یک اصل اساسی تلقی نمود. ایشان در اینباره می فرماید: نکته مهمی که همه ما باید به آن توجه کنیم و آن را اصل و اساس سیاست [و مدیریت] خود با بیگانگان قرار دهیم این است که دشمنان ما و جهان خواران تا کی و تا کجا ما را تحمل می کنند؟ و تا چه مرزی استقلال و آزادی ما را قبول دارند؟ به یقین آنان مرزی جز عدول از همه هویت ها و ارزش های معنوی و الهی مان نمی شناسند... ما چه بخواهیم و چه نخواهیم صهیونیست ها و آمریکا و شوروی در تعقیبمان خواهند بود، تا هویت دینی و شرافت مکتبی مان را لکه دار نمایند.

ارزش های معنوی و الهی که مبنای حرکت امام خمینی (ره) در انقلاب اسلامی بود و بر رهبری ایشان تأثیر داشت، در قالب یک نظام ارزشی استوار و مقبول در جامعه اسلامی تبلور یافت که نتیجه آن، مدیریت بر مبنای ارزش هاست. وجود نظام ارزشی استوار و مقبول

در جامعه، سرمایه بزرگی برای آن جامعه به شمار می رود که به پشتوانه آن، تبادل و نظم لازم برای رشد و تعالی فراهم می گردد و مانع صرف هزینه های انسانی و اقتصادی برای ایجاد ابزارهای کنترل از روش های متکی به جبر و زور می شود و همین امر باعث خود کنترلی در مدیریت شده و نظارت درونی ایجاد می کند چه اینکه توسل به وجدان افراد از طریق ایجاد معیارهای درست و نادرست در یک سیستم اخلاقی و نظام ارزشی، می تواند نظارت اجتماعی را بر پایه روابط متقابل اجتماعی مطرح سازد. #171; پارسونز؛ زمینه کنترل اجتماعی به چهار سبک و روش اشاره کرده و معتقد است که نظارت اجتماعی با اعمال این چهار روش حاصل می شود: 1- تأمین مزایای اقتصادی 2- استفاده از قدرت به وسیله تهدید به کار بردن قوه قهریه 3- استفاده از تشویق یا اعمال نفوذ 4- توسل به وجدان افراد از طریق مطرح ساختن معیارهای درست و نادرست در یک سیستم اخلاقی.

یکی از مهم ترین ساز و کارهای کنترل اجتماعی، تنظیم و مهندسی نظام اخلاقی است و بالطبع، مهندسی نظام اخلاقی و ارزشی در یک جامعه می تواند نوعی کنترل اجتماعی را به همراه آورد که نیازی به صرف هزینه های انسانی و اقتصادی برای ایجاد ابزارهای کنترلی نباشد. مهندسی نظام ارزشی در جامعه ایران به دست امام خمینی (ره) و ایجاد تحول درونی در آحاد مردم و طرح هویت دینی از سوی ایشان، وی را به عنوان رهبری لایق و مدیر دلسوز و خلاق برای جامعه دینی مطرح ساخت. رهبری که مدیریت و رهبری او از آبشخور گزاره های اسلامی نشأت می گرفت و از آموزه های دینی بهره مند بود.